

Griffie Commissie Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. cie.ezk@tweedekamer.nl
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum : 6 mei 2020
Documentnr. : 2020-042984/19/A.13
Dossiernummer : K16122
Behandeld door : T.R. van Wonderen
Telefoonnr. : (050)3164067
Antwoord op : Uitnodiging opstellen position paper kabinetsvisie waterstof en routekaart groen gas
Bijlage : --
Onderwerp : Position paper t.a.v. kabinetsvisie waterstof en groen gas

Geachte mevrouw/heer,

De Provincie Groningen verwelkomt de kabinetsvisie waterstof en de routekaart groen gas. Wij vinden het zeer van belang dat het rijk uitspraken doet over de richting waarop het energiesysteem zich moet of gaat bewegen en regie voert op die ontwikkelingen. Noord-Nederland en Nederland zijn uniek gepositioneerd om een koploper te worden in schone waterstof en andere duurzame gassen. De Provincie Groningen zet zich hier actief voor in. Zo rijden er vanaf volgend jaar 22 waterstofbussen in de provincie, kijken we naar structurele toepassing van een waterstoffrein en hebben wij gezamenlijk met het bedrijfsleven de Investeringsagenda Waterstof Noord-Nederland opgesteld. Daarnaast heeft schone waterstof een grote rol in de verduurzaming van de industrie in onze provincie, waar reeds grote hoeveelheden worden afgenomen. Het is dan ook niet voor niets dat Noord-Nederland is uitgeroepen als 'Hydrogen Valley' van de EU.

Geografisch is er potentie voor grootschalige toelevering van duurzame elektriciteit via wind op zee. Daarnaast kan het uitgebreide bestaande gasnetwerk ingezet worden en is er mogelijkheid voor grootschalige opslag van waterstof. Verder hebben de bedrijven en kennisinstellingen reeds veel gasexpertise, dat mede tot uiting komt bij het grote onderzoeksprogramma 'HyDelta'. Deze factoren brengen grote economische kansen met zich mee voor onder andere de Nederlandse energiesector, chemie, havens, kennisinstellingen en maakindustrie.

Opschaling van groene waterstofproductie is echter nodig om de kosten te laten dalen. Alleen op die manier kan de grote potentie worden ingelost. De doelstellingen van het klimaatakkoord voorzien hierin: 500 MW in 2025 en 3-4 GW in 2030. De aangekondigde exploitatiesteun voor groene waterstofproductie in de kabinetsvisie is een goede stap voor de eerste projecten op de korte termijn, maar zal niet voldoende zijn voor het behalen van de doelstellingen van het klimaatakkoord. Wat betreft groen gas hopen wij dat het kabinet de steun aan projecten blijft monitoren en waar nodig andere opties te verkennen om aan de grote potentie te voldoen.

Exploitatiesteun

De kabinetsvisie sluit goed aan op onze Investeringsagenda Waterstof Noord-Nederland. In deze gezamenlijke investeringsagenda van bedrijven en overheden in Noord-Nederland, hebben wij het Rijk opgeroepen om exploitatiesteun beschikbaar te maken voor de opschaling van groene waterstofproductie. De Provincie Groningen

is daarom verheugd dat de kabinetsvisie een effectieve exploitatiesteun voor groene waterstofproductie aankondigt. Dit geeft de benodigde duidelijkheid, waardoor bedrijven durven te investeren.

De omvang van de steun, € 35 miljoen per jaar, lijkt voldoende voor de eerste tientallen MW elektrolyse. Willen we aan de vraag aan groene waterstofproductie voldoen, dan zullen we echter snel moeten groeien naar honderden MW elektrolyse. De doelstellingen in het Klimaatakkoord spreken over 500 MW in 2025 en 3 tot 4 GW in 2030. **We roepen het Rijk dan ook op om in het nationaal waterstofprogramma de integrale benadering vast te houden en in te zetten op de opschaling.**

Wind op zee

Voldoende aanbod van duurzame/schone energie is een kritische succesfactor voor het slagen van de transitie naar groene waterstof. Grootschalige windenergie op zee is daarom een vereiste. Boven de wadden is hiervoor ruimte. De Eemshaven is reeds een belangrijk energieknoppunt in Noordwest Europa en kan in de toekomst een hubfunctie vervullen voor transport van zowel duurzame elektriciteit en groene waterstof. Het is momenteel al zeer geschikt als uitvalsbasis voor bouw en onderhoud van windparken op zee. Bovendien is de aanwezigheid van duurzame energiedragers een steeds belangrijkere vestigingsplaatsfactor voor bedrijvigheid. Met ons Gronings bod ambiëren wij daarom de realisatie van 20 GW windenergie op zee boven de wadden.

In Europees verband is de aangekondigde offshore windstrategie van groot belang. Allereerst voor het realiseren van schaalvergroting van windenergie op zee. Daarnaast kan met deze strategie ook (Europese) knelpunten in regelgeving worden aangepakt, bijvoorbeeld met betrekking tot ecologie. Naar verwachting komt de Europese offshore windstrategie in het najaar onder het Duitse voorzitterschap uit. **De Provincie Groningen roept het kabinet op om versneld kavels voor windparken boven de wadden te realiseren en in Europees verband zich in te zetten voor grootschalige windenergie op zee en het wegnemen van knelpunten in regelgeving.**

Waterstof in Europees en internationaal verband

De Provincie Groningen is blij met de actieve inzet op waterstof van het kabinet in Europees en internationaal verband. De opschaling van waterstof is mede afhankelijk van Europees industrie en klimaatbeleid. Verruiming van de staatsteun voor projecten van Europees gemeenschappelijk belang (IPCEI) kan een cruciale doorbraak betekenen in de Europese opschaling en kostenverlaging van waterstoftechnologie. Behalve een versnelde systeemtransitie zal dit veel nieuwe werkgelegenheid met zich mee brengen bij onder andere maakindustrie, toeleveranciers en kennisinstellingen. Dit past bij de visie om in de huidige omstandigheden Europees in te zetten op 'green recovery' en herstelmaatregelen de vergroening van de economie te laten bevorderen en andersom.

Als aangrenzende provincie verwelkomen wij daarnaast de samenwerking van het kabinet met Duitsland. Wij zien veel nieuwe projecten over de grens in Nedersaksen en Noord-Rijn Westfalen. Het is daarom goed dat gezamenlijk thema's worden opgepakt die zijn vastgelegd in de gezamenlijke verklaring van het kabinet met Duitsland en dat vanuit deze verklaring verdere samenwerking wordt verkend.

De Provincie Groningen ziet ook kansen voor het Just Transition Mechanism en het Just Transition Fund. Just Transition is opgezet om regio's te ondersteunen die hard worden geraakt door de sociaaleconomische gevolgen van de energietransitie. Vanuit de Europese Commissie kijkt men positief naar een rol voor de Provincie Groningen in het Just Transition Mechanism. Enerzijds zijn er de vooruitstrevende plannen van Groningen als groene energieprovincie en de concrete projecten, tegelijkertijd ligt er een enorme opgave voor ons op het gebied van wind op zee, waterstof, vergroening chemie en de bijbehorende transitie van fossiel naar hernieuwbaar op de arbeidsmarkt. In een onderzoek van de Europese Commissie naar de sociaaleconomische gevolgen van de

energietransitie voor Noord Nederland erkent en onderschrijft de Europese Commissie de mogelijkheden die waterstof in de transitie voor Groningen kan spelen.

De Provincie Groningen rekent erop dat het kabinet snel met ons aan de slag gaat om een Just Transition Plan voor het JTF uit te werken, passend ook bij de afspraken in het kader van het NPG.

Groen Gas

De Provincie Groningen juicht het toe dat het kabinet noodzaak en potentie ziet in het vergroten van de productie van groen gas. Wij zien groen gas als een belangrijke energiebron van de toekomstige energiemix. Wel kent de productie van groen gas nog een aanzienlijke onrendabele top in vergelijking met andere technologieën. Ondanks de grote potentie zijn daarom de afgelopen jaren veel vergistingsprojecten niet aanmerking gekomen voor steun uit de SDE+.

In de SDE++ zijn verbeteringen doorgevoerd. Desondanks voorzien wij dat groen gas projecten in de SDE++ wederom buiten de boot gaan vallen door de lage kosteneffectiviteit op de korte termijn. **Met oog op de rol van groen gas in de toekomstige energiemix roept de Provincie Groningen het kabinet op om blijvend te monitoren of groen gas projecten adequate steun ontvangen en waar nodig opties te verkennen buiten de SDE++.**

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.